

بررسی اثر عصاره پونه بر عملکرد جوجه های گوشتی

پگاه گران ملک خیلی ، دانشجوی کارشناسی ارشد علوم دامی دانشگاه آزاد قائم شهر و عضو باشگاه پژوهشگران جوان
دکتر مهرداد ایرانی دکتری تغذیه طیور و عضو هیئات علمی دانشگاه آزاد قائم شهر
دکتر عباسعلی دهپور جویباری ، دکتری گیاهشناسی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی قائم شهر
* پگاه گران ملک خیلی geranmalek@yahoo.com

چکیده

در این تحقیق اثر سطوح مختلف عصاره پونه (*Mentha pulegium*) از خانواده *Lamiaceae Labiatae* بر روی عملکرد جوجه های گوشتی مورد بررسی قرار گرفت. سه سطح عصاره پونه شامل ۰/۱، ۰/۲، ۰/۳ درصد به جیره اضافه شد و یک گروه به عنوان گروه شاهد فاقد عصاره در نظر گرفته شد نتایج بدست آمده نشان داد که سطوح مختلف عصاره پونه بر روی افزایش وزن، بر سرانه خوراک مصرفی، ضریب تبدیل غذایی تاثیر معنی داری ندارد.

کلمات کلیدی: عصاره پونه، جوجه گوشتی، افزایش وزن، سرانه خوراک مصرفی، ضریب تبدیل غذایی

مقدمه

گیاهان دارویی گیاهانی هستند که یک یا برخی از اندام های آنها حاوی ماده موثره است. این ماده که کمتر از ۱٪ وزن خشک گیاه را تشکیل میدهد دارای خواص دارویی موثر بر موجودات زنده است. همچنین کاشت، داشت و برداشت این گیاهان به منظور استفاده از ماده موثره آنها انجام می گیرد.

مواد و روش ها:

تعداد ۱۸۰ قطعه جوجه گوشتی با متوسط وزن 40 ± 1 گرم از سویه راس ۳۰۸ در داخل قفس ها تقسیم شدند به طوری که در هر قفس تعداد ۱۵ قطعه جوجه قرار گرفت. مقدار ۱/۵ کیلوگرم عصاره گیاه پونه (*Mentha Pulegium*) از شرکت باریج اسانس کاشان خریداری شد.

اندازه گیری خوراک مصرفی

در ابتدای آزمایش، جیره غذایی هر مرحله به میزان ۸ کیلوگرم در داخل کیسه های پلاستیکی ریخته شده و شماره و تکرار مربوطه بر روی آنها ثبت گردید. دان مصرفی به صورت آزاد در اختیار جوجه ها قرار می گرفت. در پایان هر هفته دان باقی مانده در داخل کیسه و دانخوری توزین و از دان اولیه کسر شد تا میزان خوراک مصرفی واحد آزمایشی در طول هفته بدست آید.

اندازه گیری افزایش وزن بدن

در پایان هر هفته کلیه جوجه های هر واحد آزمایشی وزن کشی شده و سپس به این وزن مقدار وزن جوجه های تلف شده همان واحد آزمایشی در طول هفته که قبلاً وزن کشی گردیده و از این وزن کل، وزن ابتدای هفته (وزن انتهای هفته قبل) کم شد و بدین ترتیب افزایش وزن بدن جوجه ها در طول هفته بدست آمد.

اندازه گیری ضریب تبدیل غذایی

ضریب تبدیل غذایی از تقسیم مقدار خوراک مصرفی هر واحد آزمایش به مقدار افزایش وزن همان واحد به دست می آید. بنابراین ضریب تبدیل غذایی بصورت هفتگی و دوره ای و کل دوره اندازه گیری شد.

نتایج و بحث

تاثیر عصاره پونه بر روی میانگین افزایش وزن

سطوح مختلف عصاره پونه باعث ایجاد تفاوت معنی دار در تیمارهای مختلف در دوره آغازین و میانی نشده است. اما در دوره پایانی سطوح مختلف عصاره تاثیر معنی داری را بر روی وزن دارد به طوری که گروه شاهد بیشترین افزایش وزن را نسبت به گروه هایی که از سطوح مختلف عصاره پونه استفاده کردند داشته بعد از آن سطح ۰/۱ در صد عصاره پونه بیشترین افزایش وزن را داشته، سطح ۰/۱ و ۰/۲ در صد تفاوت معنی داری را نشان ندادند. اما کمترین افزایش وزن مربوط به سطح ۰/۳ در صد عصاره پونه بوده که کمترین افزایش وزن را داشته است. اما بطور کلی در کل دوره بیشترین افزایش وزن مربوط به گروه شاهد بوده که از عصاره استفاده نکرده و با سطح ۰/۱ در صد اختلاف معنی داری ندارد. اما کمترین افزایش وزن مربوط به گروهی بوده که ۰/۳ درصد عصاره استفاده کردند. بین گروه شاهد و سطح ۰/۱ در صد عصاره پونه با گروه ۰/۲ و ۰/۳ در صد عصاره پونه اختلاف معنی داری مشاهده شده است.

این نتایج با نتایج اس. ای انکاری و همکارانش که گزارش کرده بودند عصاره پونه تاثیر معنی داری بر روی افزایش وزن بدن و سرانه خوراک مصرفی دارد مطابقت دارد.

همچنین با نتایج لی و همکاران که گزارش کردند غلظت های پونه اثری مثبت بر روی وزن بدن ندارد، مطابقت دارد. همچنین با نتایج آزمایشات دورانی و همکاران که که افزایش وزن بالاتر را گزارش کرده بودند. نتایج آزمایشات بوتسوگلو و همکاران در سال ۲۰۰۲ که نشان دادند سطوح مختلف عصاره گیاهان دارویی که پونه نیز جزء آن ها بود اثرات مثبتی روی افزایش وزن و خوراک مصرفی داشته، نتایج کامل و همکاران در سال ۲۰۰۱ و لانگوت و همکاران که در سال ۲۰۰۰ گزارش کردند اثرات گیاهان دارویی بر روی عملکرد رشد جوجه های گوشتی مثبت بوده است مطابقت ندارد.

تاثیر عصاره پونه بر روی سرانه خوراک مصرفی

در مورد صفت سرانه خوراک مصرفی در دوره آغازین و پایانی تفاوت معنی داری بین گروه های مختلف مشاهده نشد. اما در دوره میانی بین گروه شاهد و سطح ۰/۱ درصد اختلاف معنی داری مشاهده نشده است. بین تیمارهای ۰/۲ و ۰/۳ درصد هم تفاوت معنی داری وجود ندارد. اما بین تیمار شاهد و ۰/۱ درصد با ۰/۳ درصد اختلاف معنی داری مشاهده شده است. بیشترین خوراک مصرفی مربوط به تیمار شاهد و کمترین آن مربوط به تیمار ۰/۳ درصد بوده است. و در کل دوره نیز بین تیمارها اختلاف معنی داری مشاهده نشده است.

این نتایج با نتایج اس. ای انکاری و همکارانش که گزارش کرده بودند عصاره پونه تاثیر معنی داری بر روی افزایش وزن بدن و سرانه خوراک مصرفی دارد مطابقت دارد.

ولی با نتایج آزمایشات بوتسوگلو و همکاران در سال ۲۰۰۲ که نشان دادند سطوح مختلف عصاره گیاهان دارویی که پونه نیز جزء آن ها بود اثرات مثبتی روی افزایش وزن و خوراک مصرفی داشته مغایرت دارد.

تاثیر عصاره پونه بر روی ضریب تبدیل غذایی

در این آزمایش هیچ یک از سطوح مختلف عصاره پونه تاثیر معنی داری بر روی ضریب تبدیل غذایی ندارد که با نتایج لی وهمکاران یکسان است اما با نتایج بوتسوگلو و همکاران که گزارش کردند سطوح EO باعث کاهش ضریب تبدیل غذایی در مقایسه با گروه شاهد شده است مغایرت دارد.

نتیجه گیری کلی

با توجه به اینکه عصاره پونه تاثیر مثبتی بر روی صفات مورد بررسی نداشته است و حتی در مواردی مثل افزایش وزن و سرانه خوراک مصرفی کاهش نشان داده است که می تواند به دلیل بوی شدید عصاره باشد البته در مقایسه با سایر حیوانات، مرغ حس چشایی و بویایی چندان قوی ندارد. به هر حال ممکن است برخی مواد خوراکی به دلیل عدم خوشخوراکی برای مرغ نسبتاً نامناسب باشد.

منابع:

- 1- استورکی بی.دی، ۱۳۷۴، فیزیولوژی پرندگان، ناشر واحد آموزش و پژوهش معاونت کشاورزی سازمان اقتصادی کوثر
- 2-Ankari A.S , Zaki. M.M , Alsultan .S.I ,2004 Use of Habek mint (*mentha longifolia*) in broiler chicken diets , International Journal of Poultry science , 3 (10) : 629 – 634
- 3- Botsoglou .N.A , Flor .U , Paner , Christaki .E , Fletouris .D. J ,Spais .A.B , Effect of dietary oregano essential oil on performance of chickens and irons induced lipid oxidation of breast , thigh and abdominal fat issues Br , Poult Sci , 43 : 230 – 233
- 4- cabuk , M.A , Alcicek , A , Bo2kurt , M . Tmer , N – (2003) Antimicrobial properties of essential oils isolated from aromatic plants and using possibility as alternative feed addtitives . II . National Animal nutrition congress 12 – 20 : 124 – 127

The effect of penny royal essentialoil on performance of broilers

Abstract:

This study is the survey effect of menthe pulegium essential oil from this family (*Lamiaceae Labiatae*).on performance of broiler chickens. Three levels of penny royal 0/1 , 0/2 and 0/3 percentage add to dietary and one group is control and it had no penny royal . the results of study showed penny royal had no effect on average gain , average feed intake and conversion ratio .